

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد (نمونه کاوی: اولویت‌بندی بهبود فرآیندهای کسب و کار در شرکت توزیع برق استان مرکزی)

اشرف نوروزی* و امیرمحمد گل‌محمدی

گروه مهندسی صنایع، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه اراک، اراک، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۵/۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۴

نوع مقاله: علمی-پژوهشی

چکیده

امروزه موقعیت رقابتی سازمان‌ها بر مبنای قابلیت‌ها، مهارت‌ها و دانش نهفته در فرآیندهای سازمانی آنها تعریف شده فرآیندهای کسب و کار یکی از دارایی‌های کلیدی سازمان‌ها به شمار می‌رود. با این وجود منابع محدود در اختیار و در عین حال تفاوت فرایندها از جنبه‌های مختلف، بیانگر لزوم به‌کارگیری رویکردی مدون برای رتبه‌بندی پروژه‌های بهبود در سازمان است. این تفاوت‌ها از جنبه‌های مختلفی نظیر ارزش خروجی، سطح تاثیر در سازمان، پیچیدگی، زمان و سرمایه مورد نیاز برای بهبود مطرح هستند که برای اندازه‌گیری آنها اغلب نیاز به اخذ نظرات قضاوتی خبرگان است. پژوهش حاضر از تحلیل سلسله مراتبی فازی مبتنی بر ترکیبی از مجموعه‌های فازی مردد و مجموعه‌های فازی نوع-۲ برای این رده‌بندی استفاده می‌کند. این رویکرد در شرکت توزیع برق استان مرکزی به کارگرفته شده است. (ادامه دارد)

عبارات و کلمات کلیدی: بهبود مستمر، تصمیم‌گیری گروهی، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی، مجموعه‌های فازی مردد، مجموعه‌های فازی نوع-۲.

Email(s): a-noroozi@araku.ac.ir and a-golmohammadi@araku.ac.ir.

۱۴۰۱ انجمن سیستم‌های فازی ایران

Mathematics Subject Classification: 03E72

رویکرد مورد استفاده ساختاری انعطاف‌پذی برای اخذ نظرات خبرگان و عدم قطعیت و ابهام نهفته در نظرات ایشان فراهم می‌کند و درعین حال فرایند تصمیم‌گیری گروهی در سازمان را بدون ساده‌سازی و کاهش سطح پیچیدگی قضاوت‌های کلامی فراهم می‌کند نتایج حاصل بیانگر اولویت بالای فرایندهای بهره‌برداری، نگهداری و توزیع شبکه، و فرآیند ایجاد و توسعه شبکه توزیع و نیز مدیریت مالی در این سازمان برای اجرای پروژه‌های بهبود فرایندی می‌باشد.

«این تحقیق مطابق قرارداد فرصت مطالعاتی صنعت به شماره ۱۴۰۰/۲۱۲۸۳۲/۵۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۳ مورد حمایت شرکت توزیع نیروی برق استان مرکزی قرار داشته است.»

۱ سرآغاز

امروزه توانمندی بسیاری از سازمان‌ها و تعیین جایگاه رقابتی آنها در صنعت براساس نحوه مدیریت دارایی‌های استراتژیک تعریف می‌شود. یکی از مهمترین دارایی‌های استراتژیک سازمان‌ها، مهارت‌ها، قابلیت‌ها، و دانش نهفته در فرآیندهای کسب و کار آنهاست [۴۷، ۴۶، ۱۸]. در دیدگاه فرآیندی می‌توان سازمان را ترکیبی از فرآیندهای یکپارچه آن تصور نمود. براساس این دیدگاه، فرآیندهای کسب و کار یکی از دارایی‌های کلیدی سازمان محسوب می‌شود و حفظ و توسعه توانمندی‌های موجود و بهبود مداوم آنها زمینه‌ساز حفظ جایگاه شرکت و عملکرد موثر آن محسوب می‌شود. فرض فرآیندهای سازمانی به عنوان دارایی کلیدی، مستلزم آن است که مشابه هر دارایی دیگری اقدام به مدیریت، سرمایه‌گذاری و توسعه این دارایی گردد. بهبود مستمر کلید اصلی در حفظ و توسعه این دارایی فرض می‌گردد [۲۰]. بهبود مستمر نقش بنیادین و موثری در موفقیت سازمان داشته و در تحقیقات گوناگون ارتباط آن با عملکرد سازمان اثبات شده است [۲۶]. توانایی بهبود مستمر در یک سازمان، پیشگویی برای آینده پیش روی آن است و پیش شرط اصلی دستیابی به موفقیت پایدار به شمار می‌رود [۳۹]. با این وجود، محدودیت منابع در دسترس، ایجاب کننده آن است که اولویت‌بندی از فرآیندهای سازمانی به منظور اجرای پروژه‌های بهبود در مورد آنها صورت گیرد. در این اولویت‌بندی مسائل متنوعی اعم از ارزش خروجی فرآیند، میزان تاثیر آن در سطح سازمان، جزئیات زمان،

پیچیدگی و سطح سرمایه مورد نیاز برای اجرای بهبود و وضعیت عملکرد فعلی آن می‌بایست مورد توجه قرار گیرند. این ارزیابی، نیازمند اخذ قضاوت‌های کیفی مدیران رده بالایی سازمان است.

یکی از مسائلی که اغلب سازمان‌ها در تصمیم‌گیری‌های خود به ویژه تصمیمات گروهی و مقیاس بزرگ و نیز مسائل کلیدی و حساس خود با آن روبرو هستند، عدم قطعیت و ابهام در داده‌هاست. همچنین در عمل چالش‌های متعددی در اخذ نظرات خبرگان و نحوه تجمیع و ترکیب مناسب این نظرات وجود دارد. در بسیاری از تکنیک‌های مرسوم در اخذ و تجمیع نظرات خبرگان، ساده‌سازی‌های زیادی در حین اخذ نظرات به شکل عبارات کلامی و نگاشت آنها به مقیاس عددی صورت می‌پذیرد که باعث از بین رفتن بخشی از محتوای داده می‌گردد [۳۵، ۲۸، ۱۹، ۲۲، ۳۱، ۹]. تلاش‌های زیادی در ادبیات برای رفع این مشکل صورت پذیرفته است که توسعه مجموعه‌های فازی مجدد از جمله آن می‌باشد. در این مقاله قصد داریم تا با توسعه روشی ترکیبی بر مبنای ترکیبی از اعداد فازی بازه‌ای نوع-۲ و مجموعه‌های فازی مجدد به کاربرد عملی آن در اولویت‌بندی پروژه‌های بهبود فرآیندهای کسب و کار در شرکت توزیع برق استان مرکزی بپردازیم. این رده‌بندی به مدیران این سازمان و نیز سایر شرکت‌های توزیع برق که عمدتاً ساختار و فرآیندهای یکسانی دارند، کمک می‌کند تا آگاهی و درک وسیع‌تری از اولویت‌های بهبود در شرکت‌های توزیع یافته و به تدوین پروژه‌های بهبود در سطح سازمان بپردازند. درعین حال این پژوهش معرفی‌کننده روشی مدون برای استخراج نظرات و قضاوت‌های مبهم خبرگان در تصمیم‌گیری‌های گروهی سازمانی است که می‌تواند در گستره وسیعی از مطالعات سازمانی مورد استفاده قرار گیرد.

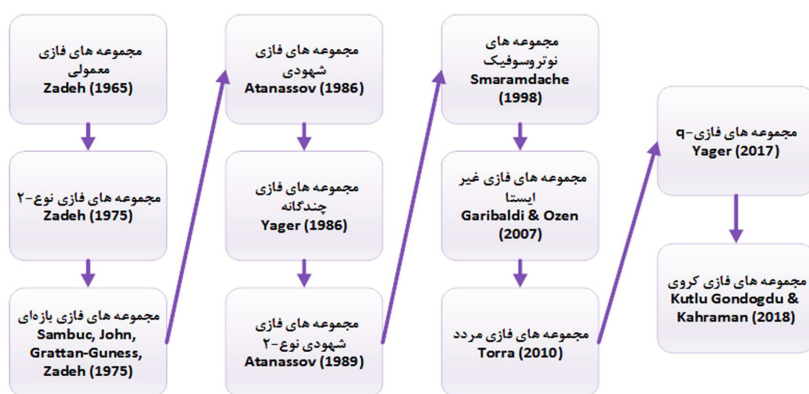
۲ پیشینه پژوهش

بهره‌گیری از بهبود فرآیند ابزاری ضروری برای بهبود و توسعه عملکرد هر سازمانی است. اصطلاح بهبود فرایند برای اولین بار توسط ووماک^۱ در سال ۱۹۹۱ معرفی گردید. وی بهبود فرایند را به عنوان عامل اصلی حرکت به سوی تولید ناب در جهان معرفی کرد [۴۸]. پس از آن حجم بزرگی از تحقیقات در زمینه مدیریت تغییر و به کارگیری ابزارهای

¹ Womack

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۳۴

بهبود مستمر در سطح سازمان انجام شده است [۸، ۶، ۴۲]. بهبود مستمر فرایندها به ویژه فرایندهای کلیدی سازمان پاسخی موثر به موضوع مشتری‌مداری، حفظ قابلیت‌های رشد و چابکی سازمان، ورود فناوری جدید و انطباق‌پذیری با تغییرات رخ داده به تبع آن است. اولین گام در اجرای پروژه‌های بهبود در سازمان، تعیین حوزه‌های دارای اولویت به منظور اجرای پروژه‌های بهبود فرآیند کسب و کار است. فرآیندهای کسب و کار به دلایل متعددی نظیر سطح تاثیر در سازمان، میزان ارزش خروجی‌های فرآیند، زمان و هزینه مورد نیاز برای اجرای بهبود، تعداد دفعات و زمان چرخه اجرای فرآیند با یکدیگر متفاوتند و از این رو تعیین اولویت‌های بهبود، نیازمند تحلیل دقیق فرآیندهای سازمانی از جنبه‌های گوناگون است [۳۸]. این تحلیل‌ها اغلب نیازمند اخذ نظرات مدیران ارشد و باسابقه سازمان که دارای اشراف بر روی جنبه‌های مختلف فرآیندهای کسب و کار باشند، است. با این وجود اخذ دقیق این نظرات و پیچیدگی‌ها و ابهام نهفته در قضاوت‌ها، امری چالشی است. به منظور افزایش دقت و انعطاف‌پذیری مدل‌های تصمیم و حفظ سطح پیچیدگی قضاوت‌های کلامی خبرگان، تلاش‌های متعددی در ادبیات صورت پذیرفته است که از جمله آنها می‌توان به کاربرد نظریه فازی، اعداد خاکستری، مجموعه‌های فازی شهودی و مجموعه‌های فازی مبهم اشاره کرد. شکل زیر روند توسعه مجموعه‌های فازی در مدل‌های تصمیم‌گیری به منظور حفظ پیچیدگی‌های کلامی نظرات خبرگان را نمایش می‌دهد.

شکل ۱: مراحل توسعه سیستم‌های فازی [۲۷]

در این بین، مجموعه‌های فازی مبهم به طور گسترده‌ای برای بیان قضاوت‌های مبهم و مردد خبرگان و در عین حال تجمع قضاوت‌های خبرگان در تصمیم‌گیری‌های گروهی به

کار رفته‌اند. [۱۹، ۲۲، ۳۱، ۹، ۳۴] در این مجموعه‌ها، می‌توان مقادیر عضویت متعددی را به یک عضو از یک مجموعه ثابت تخصیص داد. بدین ترتیب می‌توان طیفی از نظرات مبهم فرد خبره یا گروهی از خبرگان را در قالب یک مجموعه فازی مردد دریافت نموده و بدون ساده‌سازی و کاهش داده، آن را در یک روش تصمیم‌گیری گروهی مورد ارزیابی قرار داد. رودریگز^۲ و همکاران (۲۰۱۴) ساختاری برای ارائه عبارات لغوی انعطاف‌پذیر در مدل‌های تصمیم و نگاشت این قضاوت‌های مردد و گروهی به مجموعه‌های فازی مردد را فراهم کرده‌اند [۴۰]. این ساختار به طور گسترده‌ای در ادبیات موضوع به کار رفته است [۱۵، ۴، ۳۳، ۵۱].

روش تحلیل سلسله مراتبی پرکاربردترین روش تجزیه و تحلیل چندمعیاره است که توسط ساعتی معرفی شده است [۴۱]. این روش، ابزاری بسیار قوی و ساده بوده و به شکل گسترده‌ای برای محاسبه اوزان معیارهای کیفی و کمی بر اساس قضاوت‌های تصمیم‌گیرندگان مورد استفاده قرار گرفته است [۳۲]. کاربرد ترکیبی AHP و مجموعه‌های مردد در سال‌های اخیر در ادبیات رو به رشد بوده است. به عنوان مثال بویوک‌ازکان^۳ و همکاران از این روش برای انتخاب منابع انرژی تجدیدپذیر استفاده کرده‌اند [۱۰]. می^۴ و همکاران از AHP مردد به همراه ارزیابی سازگاری در مدیریت فروش ماشین‌های دست دوم استفاده کرده‌اند [۳۱].

بویوک‌ازکان و گولر^۵ با استفاده از این روش به ارزیابی سطح بلوغ دیجیتال شرکت‌ها پرداخته‌اند [۹]. اهتا^۶ و همکاران نیز در کاربرد تصمیم‌گیری تعمیرات صنعتی، روش‌های AHP کلاسیک، فازی مردد و شهودی را به کار برده و نتایج حاصل را مقایسه کرده‌اند [۳۶]. همچنین توسعه تحلیل سلسله مراتبی فازی مردد در کاربردهای متنوع به طور گسترده‌ای در ادبیات به چشم می‌خورد [۳، ۷، ۱۲، ۳۷، ۴۳، ۱۱]. در عین حال موارد متعددی از توسعه روش تحلیل سلسله مراتبی با مجموعه‌های فازی نوع-۲ در ادبیات مشاهده می‌شود. [۲۳، ۱۴، ۲۴، ۲۵، ۴۴، ۴۹، ۱۶، ۱۳]. ولی به کارگیری ترکیبی از مجموعه‌های فازی نوع-۲ و مجموعه‌های فازی مردد در توسعه روش‌های

²Rodríguez

³Büyük"ozkan

⁴Mi

⁵Büyük"ozkan and Güler

⁶Ohta

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۳۶

تحلیل چندمعیاره به ندرت در ادبیات مشاهده می‌شود [۲۱]. هو^۷ و همکاران اولین تحقیق در این زمینه است که با ترکیب مجموعه‌های مردد و نوع-۲ و نامگذاری آن به عنوان مجموعه‌های فازی نوع-۲ بازهای مردد^۸، آن را در توسعه روش‌های چندمعیاره به کارگرفته است [۲۱]. این مقاله با بهره‌گیری از ایده معرفی شده توسط هو و همکاران اقدام به توسعه روش تحلیل سلسله مراتبی با این ترکیب نموده است. همچنین در این تحقیق با بهره‌گیری از ساختار معرفی شده توسط رودریگز و همکاران (۲۰۱۴) قضاوت‌های گروهی از خبرگان در قالب ساختاری مردد از ایشان اخذ شده و سپس با تجمیع این نظرات در قالب مجموعه‌های فازی نوع-۲ بازهای، از رویکرد پیشنهادی برای مدل‌سازی و حل مساله اولویت‌بندی گروه‌های فرآیندی در سازمان استفاده شده است [۴۰]. به بیان دیگر نوآوری اصلی این تحقیق در ترکیب مجموعه‌های فازی نوع-۲، مجموعه‌های مبهم و ساختار لغوی مبهم توسعه یافته توسط رودریگز و همکاران (۲۰۱۴) در توسعه روش تحلیل سلسله مراتبی و به کارگیری آن در حل یک مساله واقعی تصمیم‌گیری سازمانی است. هر یک از این تکنیک‌ها در توسعه روش‌های تحلیل چندمعیاره به طور مجزا به کارگرفته شده‌اند، ولی به کارگیری توأمان آنها در توسعه یک مدل تصمیم‌گیری در ادبیات کمتر مشاهده می‌شود. روش پیشنهادی، رویکردی انعطاف‌پذیر است که می‌تواند در اخذ نظرات فازی، مبهم و متعدد از سوی خبرگان مختلف مورد استفاده قرار گیرد. این رویکرد به ویژه در تصمیم‌گیری‌های گروهی درباره مسائل کلیدی و حساس سازمان که ممکن است ابهام و عدم قطعیت زیادی در داده‌ها و قضاوت‌ها وجود داشته باشد، مفید است. به ویژه آن که این رویکرد با عدم‌ساده‌سازی و کاهش پیچیدگی‌های کلامی خبرگان همراه است.

در این تحقیق سلسله مراتب معیارهای تصمیم در تعیین اولویت پروژه‌های بهبود فرآیندی، برگرفته از پیچ^۹ (۲۰۱۵) است [۳۸]. همچنین به منظور تعیین گزینه‌های تصمیم در این مساله از چارچوب طبقه‌بندی فرآیندی مرکز بهره‌وری و مدیریت کیفیت آمریکا^{۱۰} (APQC) در مورد صنعت برق استفاده شده است [۵]. سازمان بهره‌وری و کیفیت آمریکا، سازمانی تحقیقاتی است که یکی از محصولات آن چارچوب طبقه‌بندی فرآیندهاست. این چارچوب کامل‌ترین مدل طبقه‌بندی فرآیندی محسوب شده و به عنوان

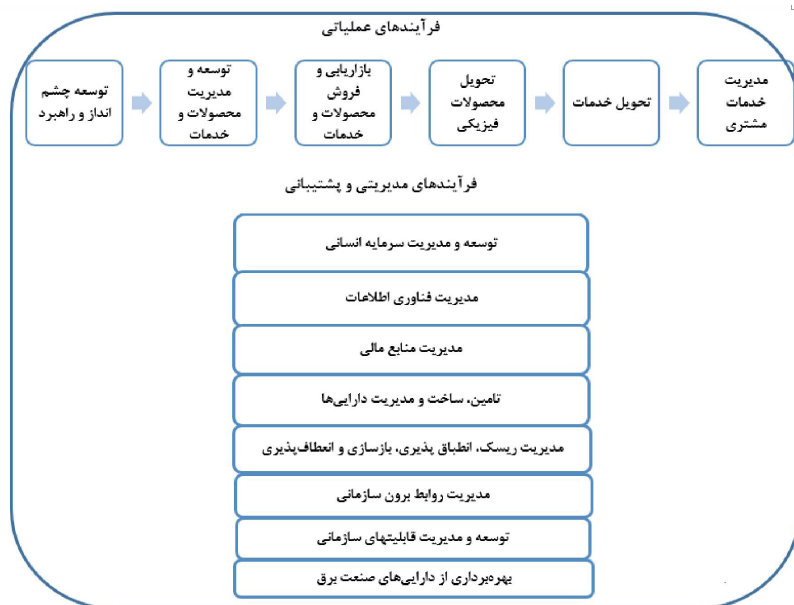
⁷Hu

⁸interval type-2 hesitant fuzzy sets (IT2HFSs)

⁹Page

¹⁰American Productivity & Quality Center (APQC)

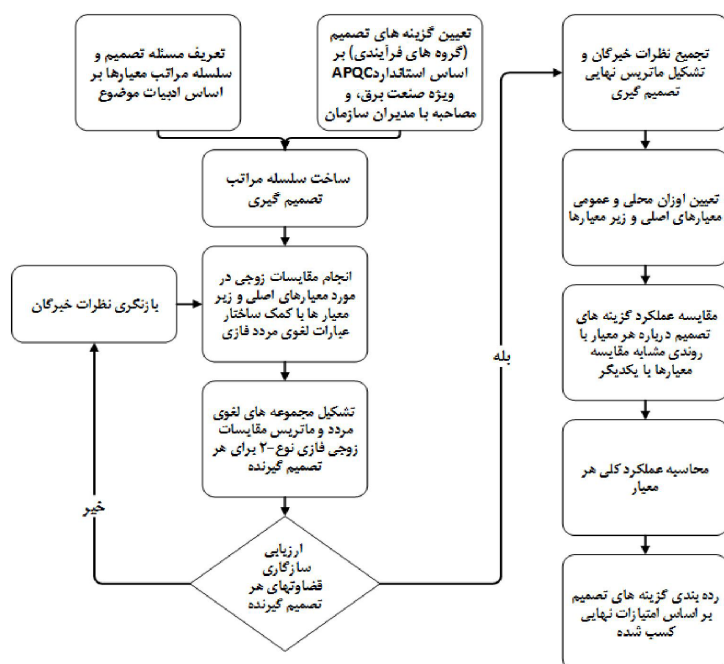
استانداردي مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرد. آخرین نسخه منتشر شده از این چارچوب مرجع در مورد صنعت برق، مربوط به نسخه ۲۰۱۷ یعنی نسخه ۱،۲،۷ است. شکل زیر این طبقه‌بندی را نمایش می‌دهد.

شکل ۲: چارچوب طبقه‌بندی فرآیندی APQC ویژه صنعت برق [۴۱]

در این پژوهش با تطبیق فرآیندهای فعلی شرکت توزیع برق مرکزی با مدل مرجع APQC نمایش داده شده در شکل ۲ و نیز مرور مدارك و اسناد فرآیندهای موجود و مصاحبه با مدیران بخش‌های مختلف شرکت، ۱۳ گروه اصلی فرآیندی به شرح ذیل در این سازمان شناسایی گردیده است: رهبری و مدیریت استراتژیک، ایجاد، بهینه‌سازی و توسعه شبکه توزیع، بهره‌برداری و نت شبکه توزیع، خرید انرژی، تحلیل مشتری، فروش و خدمات پس از فروش انرژی، توسعه و مدیریت سرمایه انسانی، مدیریت فناوری اطلاعات، مدیریت منابع مالی، مدیریت دارایی‌های فیزیکی، مدیریت ریسک و انطباق‌پذیری، مدیریت ارتباط با ذینفعان، تحقیقات و مدیریت دانش، و مدیریت زنجیره تامین. در ادامه و طی شکل ۳ مراحل اجرای این تحقیق معرفی شده است.

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۳۸

شکل ۳: مراحل تحقیق پیشنهادی

۳ روش‌شناسی پژوهش

در این بخش در ابتدا تعاریفی در خصوص مجموعه‌های فازی نوع-۲ و مجموعه‌های فازی مردد ارائه می‌شود و در ادامه توسعه روش تحلیل سلسله مراتبی فازی بر مبنای این مجموعه‌ها و نحوه به‌کارگیری آن در حل یک مساله تصمیم‌گیری گروهی مردد در سازمان تشریح می‌گردد:

۱.۳ مفاهیم پایه

مجموعه‌های فازی نوع-۲ توسط زاده^{۱۱} (۱۹۷۵) معرفی شدند [۵۰]. از آن زمان تاکنون بخش عمده‌ای از توسعه این مجموعه‌ها توسط مندل^{۱۲} (۲۰۰۶) انجام گرفته است [۲۹]. یک مجموعه فازی نوع-۲ (T2FS) دارای درجه‌هایی از عضویت است که هر

¹¹Zadeh

¹²Mendel

¹³type-2 fuzzy set (T2FS)

یک خود مجموعه‌اي فازی هستند. این درجه‌ها توسط تابع عضویت اولیه^{۱۴} (PMF) بیان می‌شوند. عدم قطعیت مرتبط با هر یک از توابع عضویت اولیه توسط تابع عضویت ثانویه^{۱۵} (SMF) بیان می‌شود. بدین ترتیب مجموعه‌هاي فازی نوع-۲ دارای انعطاف و درجه آزادي بیشتری برای بیان فازی داده‌هاي دنيای واقعی هستند.

تعریف ۱.۳. در فضای X مجموعه $\tilde{A}$ به عنوان یک مجموعه فازی نوع-۲ به شرح زیر تعریف می‌شود [۳۰]:

$$\tilde{A} = \int_{x \in X} \int_{u \in J_X} \mu_{\tilde{A}}(x, u) / (x, u) \quad (۱)$$

که در آن X دامنه $\tilde{A}$ بوده و $\iint$ بیانگر اجتماع کلیه مقادیر x و u در محدوده فضای شدنی و $\mu_{\tilde{A}} \subseteq [0, 1]$ و $J_X \subseteq [0, 1]$ به ترتیب بیانگر توابع عضویت ثانویه و اولیه است.

تعریف ۲.۳. $\tilde{A}$ را به عنوان یک مجموعه فازی نوع-۲ در نظر بگیرید. زمانی که $\mu_{\tilde{A}}(x, u) = 1$ (کلیه توابع عضویت ثانویه برابر ۱ باشند)، $\tilde{A}$ یک مجموعه فازی نوع-۲ بازه‌اي^{۱۶} (IT2FS) نامیده می‌شود. یک IT2FS می‌تواند به عنوان حالت خاصی از مجموعه‌هاي فازی نوع-۲ در نظر گرفته شود که به شکل زیر قابل تعریف است:

$$\tilde{A} = \int_{x \in X} \int_{u \in J_X} 1 / (x, u) \quad (۲)$$

که در آن $J_X \subseteq [0, 1]$.

تعریف ۳.۳. یک مجموعه IT2FS، $(\tilde{A})$ ، می‌تواند به طور کامل توسط مجموعه‌اي به نام جای پای عدم قطعیت^{۱۷} (FOU) تعریف شود، که در واقع اجتماعی از تمامی توابع عضویت اولیه است و توسط رابطه زیر تعریف می‌شود:

$$\text{FOU}(\tilde{A}) = \bigcup_{\forall x \in X} J_X = \{(x, u) | u \in J_X \subseteq [0, 1]\} \quad (۳)$$

¹⁴ primary membership function (PMF)

¹⁵ secondary membership function

¹⁶ Interval type-2 fuzzy set (IT2FS)

¹⁷ footprint of uncertainty (FOU)

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۴۰

مرز پایین این مجموعه توسط تابع عضویت پایین^{۱۸} (LMF) و مرز بالای آن توسط تابع عضویت بالا^{۱۹} (UMF) تعریف می‌شود که هر دو مجموعه‌های فازی نوع-۱ هستند.

برای یک مجموعه IT2FS، $(\tilde{A})$ ، فرض کنید $\bar{\mu}_{\tilde{A}}(x)$ و $\underline{\mu}_{\tilde{A}}(x)$ به ترتیب توابع UMF و LMF باشد. به ازای هر $x \in X$ ، خواهیم داشت:

$$\begin{aligned}\bar{\mu}_{\tilde{A}}(x) &= \sup(\text{FOU}(\tilde{A})) = \overline{\text{FOU}(\tilde{A})} \\ \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x) &= \inf(\text{FOU}(\tilde{A})) = \underline{\text{FOU}(\tilde{A})}\end{aligned}\quad (۴)$$

بنابراین مجموعه فوق می‌تواند به صورت زیر نمایش داده شود:

$$\text{FOU}(\tilde{A}) = \bigcup_{\forall x \in X} [\underline{\mu}_{\tilde{A}}(x), \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x)]. \quad (۵)$$

تعریف ۴.۳. یک مجموعه IT2FS یک مجموعه فازی نوع-۲ بازه‌ای دوزنقه‌ای^{۲۰} نامیده می‌شود، اگر و تنها اگر UMF و LMF آن هر دو مجموعه‌های فازی دوزنقه‌ای باشند. یک مجموعه IT2FS، $(\tilde{A})$ ، می‌تواند به صورت زیر تعریف شود:

(۶)

$$\tilde{A} = [\tilde{A}^L, \tilde{A}^U] = [(a_1^L, a_2^L, a_3^L, a_4^L; H_1^L, H_2^L) (a_1^U, a_2^U, a_3^U, a_4^U; H_1^U, H_2^U)]$$

که در آن $\tilde{A}^L$ و $\tilde{A}^U$ به ترتیب LMF و UMF مجموعه $\tilde{A}$ هستند که در آن $\tilde{A}^L \subset \tilde{A}^U$ و $a_1^U, a_2^U, a_3^U, a_4^U$ بیانگر نقاط نمایش دهنده این دو عدد فازی دوزنقه‌ای هستند که در آن می‌بایست $a_1^L \leq a_2^L \leq a_3^L \leq a_4^L$ ، $a_1^U \leq a_2^U \leq a_3^U \leq a_4^U$ ، $a_1^L \leq a_1^U$ و $a_4^L \leq a_4^U$ باشند. H_1^L و H_2^L به ترتیب بیانگر ارتفاع LMF و H_1^U و H_2^U به ترتیب بیانگر ارتفاع UMF هستند. $H_1^L \in [0, 1]$ ، $H_2^L \in [0, 1]$ ، $H_1^U \in [0, 1]$ ، $H_2^U \in [0, 1]$ و $0 \leq H_1^L \leq H_2^L \leq 1$ و $0 \leq H_1^U \leq H_2^U \leq 1$ ، $H_1^U \in [0, 1]$.

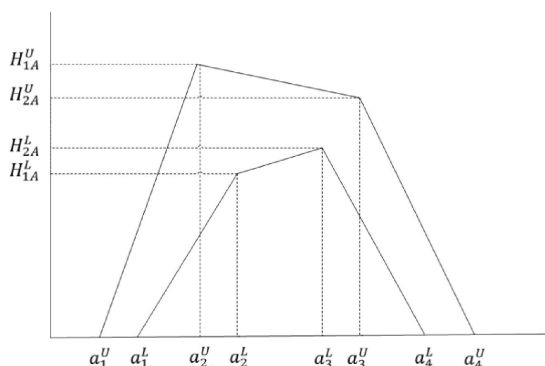
شکل ۴. نمایی از یک عدد فازی نوع-۲ بازه‌ای دوزنقه‌ای را نمایش می‌دهد. برای

¹⁸lower membership function (LMF)

¹⁹upper membership function (UMF)

²⁰trapezoidal interval type-2 fuzzy set (TraIT2FS)

مشاهده نحوه اجرائي عمليات پایه ریاضی بر روی مجموعه‌هاي فازی مردد که در محاسبات این تحقیق نیز به کار گرفته شده است، به منبع [۲۲] مراجعه نمایید.

شکل ۴: نمایی از یک عدد فازی نوع-۲ بازه‌اي دوزنقه‌اي

۲.۳ مجموعه‌هاي فازی مردد

در ادامه برخی تعاریف در خصوص مجموعه‌هاي فازی مردد بیان شده است [۴۵]:

تعریف ۵.۳. X را به عنوان یک مجموعه ثابت در نظر بگیرید. یک مجموعه فازی مردد تابعی است که زمانی که بر X اعمال گردد، مجموعه مقادیری را در بازه $[0, 1]$ برمی‌گرداند. این تابع به صورت زیر قابل تعریف است:

$$E = \{ \langle x, H_E(x) \rangle | x \in X \} \quad (۷)$$

که در آن H_E بیانگر مقادیر مختلف ممکن عضویت عنصر x بر مجموعه E است.

تعریف ۶.۳. برای یک مجموعه HFE کران پایین و بالا می‌تواند به صورت زیر تعریف گردد:

$$\begin{aligned} h^-(x) &= \min h(x) \\ h^+(x) &= \max h(x). \end{aligned} \quad (۸)$$

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۴۲

تعریف ۷.۳. h ، h_1 و h_2 را به عنوان سه مجموعه HFE در نظر بگیرید. برخی عملیات‌های پایه ریاضی بر روی این مجموعه‌ها به صورت زیر قابل تعریف است:

$$\begin{aligned} h^\lambda &= \cup_{\gamma \in h} \{\gamma^\lambda\}; \\ \lambda h &= \cup_{\gamma \in h} \{1 - (1 - \gamma)^\lambda\}; \\ h_1 \cup h_2 &= \cup_{\gamma_1 \in h_1, \gamma_2 \in h_2} \max\{\gamma_1, \gamma_2\}; \\ h_1 \cap h_2 &= \cup_{\gamma_1 \in h_1, \gamma_2 \in h_2} \min\{\gamma_1, \gamma_2\}; \\ h_1 \oplus h_2 &= \cup_{\gamma_1 \in h_1, \gamma_2 \in h_2} \{\gamma_1 + \gamma_2 - \gamma_1 \gamma_2\}; \\ h_1 \otimes h_2 &= \cup_{\gamma_1 \in h_1, \gamma_2 \in h_2} \{\gamma_1 \gamma_2\}; \end{aligned} \quad (9)$$

۳.۳ مجموعه‌های لغوی فازی مردد

بر اساس ایده مجموعه‌های فازی مردد، رودریگز و همکاران (۲۰۱۴) مجموعه‌های لغوی فازی مردد^{۲۱} (HFLTS) را توسعه داده‌اند [۴۰]. این ابزار توسعه‌ای بر رویکردهای محاسباتی در مجموعه‌های لغوی به شمار می‌رود و ساختاری برای ارائه عبارات لغوی انعطاف‌پذیر در مدل‌های تصمیم‌گیری فراهم می‌کند.

تعریف ۸.۳. مجموعه $S = \{s_0, \dots, s_\tau\}$ را به عنوان یک مجموعه لغوی در نظر بگیرید. یک (HFLTS) که با نماد h_S نمایش داده می‌شود، زیر مجموعه‌ای متناهی و منظم از عبارات کلامی مجموعه S است.

به منظور انطباق بیشتر با قضاوت‌های مردد انسانی، رابطه بیان شده در تعریف ۹.۳ به عنوان ساختاری برای توصیف ترجیحات کلامی تصمیم‌گیرندگان پیشنهاد می‌گردد [۴۰].

تعریف ۹.۳. S را به عنوان یک عبارت لغوی و G_H را به عنوان یک ساختار چهار بخشی (V_N, V_T, I, P) متشکل از اجزای زیر در نظر بگیرید:

²¹ Hesitant fuzzy linguistic term set (HFLTS)

$$V_N = \{\langle \text{primary term} \rangle, \langle \text{composite term} \rangle, \langle \text{unary relation} \rangle, \langle \text{binary relation} \rangle, \langle \text{conjunction} \rangle\};$$

$$V_T = \{\text{lower than, greater than, at least, at most, between, and } s_0, s_1, \dots, s_\tau\};$$

$$I \in V_N;$$

$$P = \{I ::$$

$$= \langle \text{primary term} \rangle | \langle \text{composite term} \rangle \langle \text{composite term} \rangle ::$$

$$= \langle \text{unary relation} \rangle \langle \text{primary term} \rangle | \langle \text{binary relation} \rangle \langle \text{conjunction} \rangle \langle \text{primary term} \rangle$$

$$\langle \text{primary term} \rangle ::= s_0 | s_1 | \dots | s_\tau$$

$$\langle \text{unary relation} \rangle ::= \text{lower than} | \text{greater than}$$

$$\langle \text{binary relation} \rangle ::= \text{between}$$

$$\langle \text{conjunction} \rangle ::= \text{and}\}$$

که در آن $\langle \rangle$ حاوي عناصر اختياري است و | عناصر جايگزين را نشان می دهد. عبارت $ll \in S_{ll}$ ايجاد شده توسط G_H می تواند یک عبارت واحد به شکل $s_t \in S$ و يا یک عبارت لغوي باشد. تابع تبديل E_{G_H} عبارت لغوي توليد شده توسط G_H را به یک HFLTS تبديل می کند.

$$E_{G_H} : S_{ll} \longrightarrow H_s$$

اين امر می تواند توسط قواعد زیر بيان شود:

- $E_{G_H}(s_t) = \{s_t | s_t \in S\};$
- $E_{G_H}(\text{at most } s_m) = \{s_t | s_t \in S \text{ and } s_t \leq s_m\};$
- $E_{G_H}(\text{lower than } s_m) = \{s_t | s_t \in S \text{ and } s_t < s_m\};$
- $E_{G_H}(\text{at least } s_m) = \{s_t | s_t \in S \text{ and } s_t \geq s_m\};$
- $E_{G_H}(\text{greater than } s_m) = \{s_t | s_t \in S \text{ and } s_t > s_m\};$
- $E_{G_H}(\text{between } s_m \text{ and } s_n) = \{s_t | s_t \in S \text{ and } s_m \leq s_t \leq s_n\}.$

بنابراين HFLTS هاي مختلف می توانند تعداد اعضاي متفاوتی داشته باشند.

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۴۴

۴.۳ روش AHP فازی مردد

گام ۱. مقایسه دودویی معیارها، زیرمعیارها و گزینه‌ها با استفاده از عبارات لغوی فازی مردد

مقایسات زوجی بین معیارها، زیرمعیارها و گزینه‌ها با یکدیگر، توسط تصمیم‌گیرندگان انجام می‌گردد. این کار با استفاده از متغیرهای کلامی بیان شده در جدول ۱ و ساختار بیان شده در تعریف ۹.۳ به شکل عبارات لغوی مردد صورت می‌پذیرد.

جدول ۱: مقیاس فازی نوع-۲ بازه‌ای و متغیرهای کلامی متناظر آن

برچسب	متغیرهای کلامی	مقیاس فازی نوع-۲ بازه‌ای ذوزنقه‌ای
s_0	ترجیح یکسان	$(1, 1, 1, 1; 1, 1)(1, 1, 1, 1; 1, 1)$
s_1	ترجیح کمی بیشتر	$(1, 2, 4, 5; 1, 1)(1/2, 2/2, 3/8, 4/8; 0/8, 0/8)$
s_2	ترجیح نسبتاً بیشتر	$(3, 4, 6, 7; 1, 1)(3/2, 4/2, 5/8, 6/8; 0/8, 0/8)$
s_3	ترجیح قویتر	$(5, 6, 8, 9; 1, 1)(5/2, 6/2, 7/8, 8/8; 0/8, 0/8)$
s_4	ترجیح به شدت بیشتر	$(7, 8, 9, 9; 1, 1)(7/2, 8/2, 8/8, 9; 0/8, 0/8)$

گام ۲. تشکیل مجموعه‌های لغوی فازی مردد

مقایسات زوجی بیان شده توسط خبرگان در قالب عبارات لغوی مردد توسط عملگر G_H (بیان شده در تعریف ۹.۳) به مجموعه‌های لغوی فازی مردد (HFLT) نگاشت می‌شود.

گام ۳. تشکیل ماتریس مقایسات زوجی فازی نوع-۲ برای هر تصمیم‌گیرنده

هر یک از مجموعه مقایسات زوجی به شکل مجموعه‌های HFLT که در گام دوم تولید شده‌اند، ممکن است شامل یک یا چندین عضو باشند. بدین ترتیب این مجموعه‌ها با توجه به جدول ۲ و با اعضای به شکل اعداد فازی نوع-۲ بازه‌ای به ازای هر تصمیم‌گیرنده تشکیل می‌شوند. چنانچه نظرات هر تصمیم‌گیرنده در خصوص هر مقایسه شامل چندین عضو باشد، متوسط نظرات وی توسط عملگر میانگین وزنی مردد نوع-۲ فازی (بیان

شده توسط رابطه (۱۰) با یکدیگر ادغام می‌شود:

$$\begin{aligned} \tilde{h}_i = \text{IT}\tilde{\text{HFWA}} \left(\tilde{h}_{i1}, \tilde{h}_{i2}, \dots, \tilde{h}_{in} \right) &= \sum_{j=1} w_j \tilde{h}_{ij} \quad (i = 1, 2, \dots, m), \\ &= \bigcup_{\tilde{A}_{i1} \in \tilde{h}_{i1}, \tilde{A}_{i2} \in \tilde{h}_{i2}, \dots, \tilde{A}_{in} \in \tilde{h}_{in}} \left\{ \left(\left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij1}^U \right) \right) \right), \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij2}^U \right) \right) \right) \right), \right. \\ &\quad \left. \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij3}^U \right) \right) \right), \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij4}^U \right) \right) \right); \right. \\ &\quad \left. \min_j \left(H_1 \left(\tilde{h}_{ij}^U \right) \right), \min_j \left(H_2 \left(\tilde{h}_{ij}^U \right) \right), \right. \\ &\quad \left. \left(\left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij1}^L \right) \right) \right), \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij2}^L \right) \right) \right) \right), \right. \\ &\quad \left. \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij3}^L \right) \right) \right), \left(l^{-1} \left(\sum_{j=1}^n w_j l \left(a_{ij4}^L \right) \right) \right); \right. \\ &\quad \left. \min_j \left(H_1 \left(\tilde{h}_{ij}^L \right) \right), \min_j \left(H_2 \left(\tilde{h}_{ij}^L \right) \right), \right. \end{aligned} \quad (10)$$

بدین ترتیب ماتریس مقایسات زوجی به شکل زیر ساخته می‌شود که در آن هر درایه به شکل یک عدد فازی نوع-۲ بازه‌ای است:

$$D = \begin{bmatrix} 1 & \tilde{A}_{12} & \dots & \tilde{A}_{1n} \\ \tilde{A}_{21} & 1 & \dots & \tilde{A}_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{A}_{n1} & \tilde{A}_{n2} & \dots & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \tilde{A}_{12} & \dots & \tilde{A}_{1n} \\ \tilde{A}_{12}^{-1} & 1 & \dots & \tilde{A}_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{A}_{1n}^{-1} & \tilde{A}_{2n}^{-1} & \dots & 1 \end{bmatrix}$$

مقادیر معکوس یک عدد فازی نوع-۲ بازه‌ای از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\tilde{A}^{-1} = \left[\begin{array}{l} (1/a_{\tilde{A}}^L, 1/a_{\tilde{A}}^L, 1/a_{\tilde{A}}^L, 1/a_{\tilde{A}}^L; H_{\tilde{A}}^L, H_{\tilde{A}}^L), \\ (1/a_{\tilde{A}}^U, 1/a_{\tilde{A}}^U, 1/a_{\tilde{A}}^U, 1/a_{\tilde{A}}^U; H_{\tilde{A}}^U, H_{\tilde{A}}^U), \end{array} \right]$$

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۴۶

گام ۴. ارزیابی سازگاری قضاوت‌های هر تصمیم‌گیرنده

سازگاری ماتریس مقایسات زوجی به ازای نظرات هر تصمیم‌گیرنده تخمین زده می‌شود. برای این منظور، در ابتدا این ماتریس‌ها دیفازی می‌شوند. برای دیفازی کردن از رابطه (۱۱) استفاده می‌گردد [۲۳].

$$\text{score}(\tilde{A}) = \frac{\left[\frac{(a_{\varphi}^U - a_{\lambda}^U) + (H_{\varphi A}^U \cdot a_{\varphi}^U - a_{\lambda}^U) + (H_{\lambda A}^U \cdot a_{\varphi}^U - a_{\lambda}^U)}{4} \right] + a_{\lambda}^U}{2} + \frac{\left[\frac{(a_{\varphi}^L - a_{\lambda}^L) + (H_{\varphi A}^L \cdot a_{\varphi}^L - a_{\lambda}^L) + (H_{\lambda A}^L \cdot a_{\varphi}^L - a_{\lambda}^L)}{4} \right] + a_{\lambda}^L}{2} \quad (11)$$

سپس نرخ سازگاری با استفاده از روابط (۱۲) و (۱۳) محاسبه می‌گردد:

$$CI = \frac{\lambda_{\max} - n}{n - 1} \quad (12)$$

$$CR = \frac{CI}{RI} \quad (13)$$

که در آن CI بیانگر شاخص سازگاری است و $\lambda_{\max}$ بزرگترین بردار ویژه ماتریس است. n تعداد معیارها و RI شاخص تصادفی است. چنانچه ماتریس‌های مقایسات زوجی سازگار نباشد، تصمیم‌گیرندگان می‌بایست در قضاوت‌های خود تجدید نظر کنند.

گام ۵. تجمع نظرات خبرگان

در این گام میانگین هندسی نظرات تصمیم‌گیرندگان محاسبه شده و ماتریس نهایی تصمیم‌گیری که شامل اعضای به شکل اعداد فازی نوع-۲ بازه‌ای است، تشکیل می‌گردد. به عنوان مثال برای مساله‌ای با چهار تصمیم‌گیرنده که در آن اولویت معیار i نسبت

j از نظر تصميم‌گیرنده k است، میانگین هندسی نظرات به شکل زیر قابل محاسبه است:

$$\tilde{r}_{ij} = \left[\tilde{A}_{ij1} \otimes \tilde{A}_{ij2} \otimes \tilde{A}_{ij3} \otimes \tilde{A}_{ij4} \right]^{\frac{1}{4}} \quad (14)$$

گام ۶. محاسبه اوزان معیارهای تصميم

برای هر سطر از ماتریس نهایی تصميم‌گیری، میانگین هندسی فازی با استفاده از رابطه (۱۵) محاسبه می‌گردد:

$$\tilde{r}_i = (\tilde{r}_{i1} \otimes \tilde{r}_{i2} \otimes \dots \otimes \tilde{r}_{in})^{\frac{1}{n}} \quad (15)$$

در ادامه وزن فازی هر معیار $\left(\widetilde{W}_i^{CR} \right)$ با استفاده از رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$\widetilde{W}_i^{CR} = \tilde{r}_i (\tilde{r}_1 \otimes \tilde{r}_2 \otimes \dots \otimes \tilde{r}_n)^{-1} \quad (16)$$

این اوزان پس از نرمال‌سازی، اوزان معیارها را تشکیل می‌دهد. مشابه محاسبات گام‌های ۱ تا ۶ برای زیرمعیارهای هر معیار اصلی در سطوح مختلف صورت پذیرفته و اوزان محلی زیرمعیارها را در هر سطح تشکیل می‌دهد. برای محاسبه اوزان عمومی زیرمعیارها، کافی است ضرب فازی اوزان محلی در اوزان معیارهای سطوح بالاتر در سلسله مراتب معیارها محاسبه گردد.

گام ۷. ارزیابی عملکرد گزینه‌های تصميم‌گیری

مشابه محاسبات انجام شده در گام‌های ۱ تا ۶ برای مقایسه عملکرد گزینه‌ها با یکدیگر با توجه به هر معیار انجام می‌شود و امتیاز عملکرد گزینه i ام در مورد هر معیار حاصل می‌شود. در نهایت عملکرد نهایی هر گزینه $\left(\tilde{U}_i \right)$ به شکل مجموع امتیاز عملکرد آن گزینه در مورد هر زیرمعیار $\left(\tilde{U}_{ij} \right)$ ضرب در وزن عمومی آن زیرمعیار $\left(\widetilde{W}_j \right)$ به شکل زیر

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۴۸

حاصل می‌شود:

$$\tilde{U}_i = \sum_{j=1}^n \widetilde{W}_j \otimes \tilde{U}_{ij} \quad (17)$$

برای دیفازی کردن امتیازات نهایی عملکرد گزینه‌های تصمیم و رده‌بندی آنها از رابطه (۱۱) استفاده می‌شود.

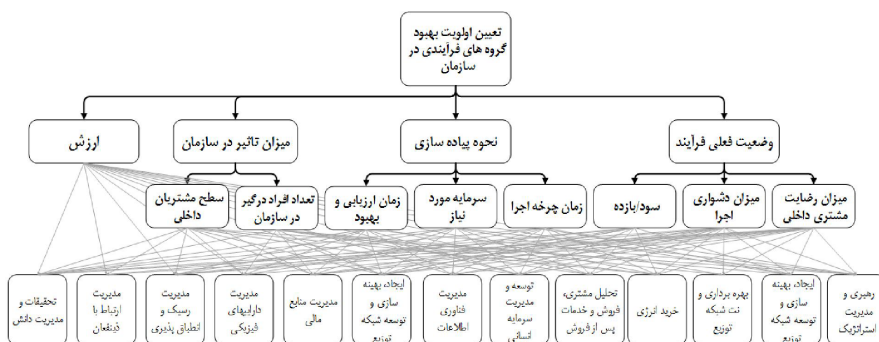
۴ معیارهای تعیین اولویت فرآیندهای کسب و کار برای اجرای بهبود

همان‌گونه که پیشتر بیان شد، سلسله مراتب معیارهای تصمیم در این تحقیق به منظور تعیین اولویت پروژه‌های بهبود فرآیندی، برگرفته از پیچ^{۲۲} (۲۰۱۵) است [۳۸]. در این مدل، اولویت فرآیندهای کسب و کار شرکت برای اجرای پروژه‌های بهبود از طریق سه معیار اصلی میزان تاثیرگذاری در سازمان، نحوه پیاده‌سازی و وضعیت عملکرد فعلی فرآیند مورد تحلیل قرار گرفته است. معیار نخست یعنی میزان تأثیر فرآیند در سازمان از طریق دو معیار فرعی تعداد افراد درگیر در فرآیند و سطح مشتریان داخلی سنجیده می‌شود که مورد اول به تعداد کاربران این فرآیند در سازمان اختصاص داشته و دومی سطح سازمانی این مشتریان را بیان می‌سازد (بیان شده در سطوح مدیران ارشد، مدیران میانی و عملیاتی و سایر رده‌های سازمانی). معیار دوم یعنی پیاده‌سازی به نحوه پیاده‌سازی و پیچیدگی اجرای فرآیند در سطح سازمان اشاره دارد و از طریق سه زیرمعیار زمان چرخه اجرا، سرمایه مورد نیاز و زمان ارزیابی و بهبود سنجیده می‌شود. زیرمعیار زمان چرخه اجرا به زمان اجرای فرآیند کسب و کار اختصاص دارد و بدیهی است که هرچه این زمان کوتاه‌تر باشد، تأثیرات بهبود فرآیند به دلیل تعداد دفعات اجرای بالا آن در سازمان مشهودتر خواهد بود. زیرمعیار زمان ارزیابی و بهبود نیز به زمان مورد نیاز تیم تحلیل برای تجزیه و تحلیل فرآیند اشاره دارد. به دلایل متعددی ممکن است زمان زیادی برای تخمین و بهبود یک فرآیند مورد نیاز باشد. این دلایل می‌تواند ناشی از پیچیدگی تغییرات

انتظاري، ويژه بودن فرايند و فقدان منابع آگاه باشد. در مقابل زمان کوتاه تخمين و بهبود يك فرايند كسب و كار، به مفهوم وجود فرايندي ساده است. سومين معيار ارزيابي، به وضعيت عملکرد فعلي فرايند در سازمان اختصاص دارد. اين معيار خود از سه زير معيار وجود فرايند مدون و استقرار يافته، ميزان دشواري پياده سازي و ميزان رضايت مشتري داخلي از نتايج عملکرد فرايند تشكيل شده است. سلسله مراتب اين معيارها در شكل ۵ نمايش داده شده است.

۵ يافته‌هاي پژوهش

مساله تصميم مورد بحث در اين پژوهش، ارزيابي و رده‌بندي ۱۳ گروه فرايندي در شركت توزيع برق استان مركزي براي اجراي پروژه بهبود فرايندي است. اين تحليل براساس ۴ معيار اصلي و ۸ زيرمعيار انجام شده است. شكل ۳ ساختار سلسله مراتبي معيارهاي ارزيابي در اين مساله را نمايش مي‌دهد.

شكل ۵: سلسله مراتب تصميم

در اين تحليل چهار فرد خبره از مديران ارشد شركت توزيع برق استان مركزي شركت داشته‌اند. نتايج تحليل‌هاي ايشان در ادامه بيان شده است.

گام ۱.

طی جدول ۳ مقایسه معیارهاي ارزيابي از دیدگاه خبرگان که براساس متغیرهاي کلامی بيان شده در جدول ۱ و ساختار بيان شده در تعريف ۹.۳ صورت پذيرفته است، گزارش

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۵۰

جدول ۲: معرفی علائم اختصاری معیارها و گزینه‌های تصمیم

معیارهای تصمیم‌گیری			
تعداد افراد درگیر در فرآیند C_{11}		میزان تأثیر فرآیند در سازمان (C_1)	
سطح مشتریان داخلی C_{12}			
زمان چرخه اجرا C_{21}			
سرمایه مورد نیاز C_{22}		پیاده‌سازی C_2	
زمان ارزیابی و بهبود C_{23}			
وجود فرآیند مدون و استقرار یافته C_{31}			
میزان دشواری پیاده‌سازی C_{32}		وضعیت عملکرد فعلی فرآیند C_3	
میزان رضایت مشتری داخلی از نتایج عملکرد فرآیند C_{33}			
گزینه‌های تصمیم			
نام فرآیند	علامت اختصاری	نام فرآیند	علامت اختصاری
مدیریت منابع مالی	Alt 8	تحلیل مشتری، فروش و خدمات پس از فروش انرژی	Alt 1
مدیریت فناوری اطلاعات	Alt 9	تحقیقات و مدیریت دانش	Alt 2
مدیریت دارایی‌های فیزیکی	Alt 10	ایجاد، بهینه‌سازی و توسعه شبکه توزیع	Alt 3
رهبری و مدیریت استراتژیک	Alt 11	خرید و فروش انرژی	Alt 4
مدیریت زنجیره تأمین	Alt 12	توسعه و مدیریت سرمایه انسانی	Alt 5
مدیریت ارتباط با ذینفعان	Alt 13	بهره برداری و نت شبکه توزیع	Alt 6
		مدیریت ریسک و انطباق‌پذیری	Alt 7

شده است:

جدول ۳: مقایسات زوجی معیارهای اصلی از دید خبرگان

شماره فرد خبره	C_1	C_2	C_3	C_4
۱	C_1 ترجیح یکسان	بزرگتر مساوی ترجیح قوی‌تر	ترجیح به شدت بیشتر	بین ترجیح یکسان و کمی بیشتر
	C_2 -	ترجیح یکسان	ترجیح کمی بیشتر	-
	C_3 -	-	ترجیح یکسان	-
	C_4 -	بین ترجیح یکسان و کمی بیشتر	ترجیح قوی‌تر	ترجیح یکسان
۲	C_1 ترجیح یکسان	-	بین ترجیح نسبتاً بیشتر تا قوی‌تر	بین ترجیح نسبتاً بیشتر تا قوی‌تر
	C_2 ترجیح یکسان	ترجیح یکسان	بین ترجیح نسبتاً بیشتر تا قوی‌تر	-
	C_3 -	-	ترجیح یکسان	-
	C_4 ترجیح کمی بیشتر	ترجیح کمی بیشتر	بزرگتر از ترجیح نسبتاً بیشتر	ترجیح یکسان
۳	C_1 ترجیح یکسان	-	ترجیح نسبتاً بیشتر	ترجیح نسبتاً بیشتر
	C_2 بین ترجیح یکسان و کمی بیشتر	ترجیح یکسان	ترجیح نسبتاً بیشتر	بین ترجیح نسبتاً بیشتر و قوی‌تر
	C_3 -	-	ترجیح یکسان	-
	C_4 -	-	ترجیح یکسان	ترجیح یکسان
۴	C_1 ترجیح یکسان	ترجیح یکسان	بین ترجیح نسبتاً بیشتر و قوی‌تر	ترجیح کمی بیشتر
	C_2 -	ترجیح یکسان	ترجیح به شدت بیشتر	ترجیح یکسان
	C_3 -	-	ترجیح یکسان	-
	C_4 -	-	ترجیح به شدت بیشتر	ترجیح یکسان

گام ۲.

مقایسات زوجی انجام پذیرفته توسط تابع تبدیل E_{GH} به مجموعه‌های فازی مردد تبدیل می‌شود. جدول ۴ بیانگر این مجموعه‌ها است.

جدول ۴: مجموعه‌هاي فازي مردد متناظر با مقايسات زوجي معيارهاي اصلي

خبره	C۱	C۲	C۳	C۴	خبره	C۱	C۲	C۳	C۴
۱	C۱	{s _۰ }	{s _۲ , s _۳ }	{s _۲ , s _۳ }	۳	C۱	{s _۰ }	{s _۲ , s _۳ }	{s _۲ , s _۳ }
	C۲		{s _۰ }	{s _۲ , s _۳ }		C۲		{s _۰ }	{s _۲ , s _۳ }
	C۳			{s _۰ }		C۳			{s _۰ }
	C۴			{s _۰ }		C۴			{s _۰ }
۲	C۱	{s _۰ , s _۱ }	{s _۲ }	{s _۲ , s _۳ }	۴	C۱	{s _۰ , s _۱ }	{s _۲ }	{s _۲ , s _۳ }
	C۲		{s _۲ }	{s _۲ , s _۳ }		C۲		{s _۲ }	{s _۲ , s _۳ }
	C۳			{s _۲ }		C۳			{s _۲ }
	C۴			{s _۲ }		C۴			{s _۲ }

گام ۳.

در این گام براساس مقیاس بیان شده در جدول ۱ اعداد فازی نوع-۲ بازه‌ای به هر یک از مجموعه‌های فوق متناظر می‌گردند. چنانچه مجموعه‌ای بیش از یک عضو داشته باشد از عملگر میانگین وزنی مردد نوع-۲ فازی (رابطه (۱۰)) برای محاسبه مقدار متوسط استفاده می‌شود. نتیجه تشکیل ماتریس تصمیم به ازای هر فرد خبره است که در ادامه مقدار آنها بیان شده است.

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۵۴

گام ۴.

در ادامه به منظور ارزیابی سازگاری قضاوت‌های بیان شده توسط خبرگان، مقادیر دیفازی شده ماتریس‌های تصمیم هر فرد خبره با استفاده از رابطه (۱۱) محاسبه شده است.

جدول ۵: ارزیابی سازگاری قضاوت‌های تصمیم‌گیرندگان در مورد معیارهای اصلی

خبره	ماتریس دیفازی شده مقایسه معیارهای اصلی	شاخص ناسازگاری (CI)	نرخ ناسازگاری (CR)
۱	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ C_1 & 1/00 & 7/25 & 7/85 & 1/9 \\ C_2 & 0/13 & 1/00 & 2/85 & 0/56 \\ C_3 & 0/12 & 0/45 & 1/00 & 0/14 \\ C_4 & 0/56 & 1/90 & 6/65 & 1/00 \end{matrix}$	۰/۰۷	۰/۰۸
۲	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ C_1 & 1/00 & 0/95 & 5/70 & 0/45 \\ C_2 & 0/95 & 1/00 & 5/70 & 0/45 \\ C_3 & 0/17 & 0/17 & 1/00 & 0/13 \\ C_4 & 2/85 & 2/85 & 7/25 & 1/00 \end{matrix}$	۰/۰۶	۰/۰۶
۳	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ C_1 & 1/00 & 0/56 & 4/75 & 4/75 \\ C_2 & 1/90 & 1/00 & 4/75 & 5/70 \\ C_3 & 0/21 & 0/21 & 1/00 & 0/95 \\ C_4 & 0/21 & 0/17 & 0/95 & 1/00 \end{matrix}$	۰/۰۲	۰/۰۳
۴	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ C_1 & 1/00 & 0/95 & 5/70 & 2/85 \\ C_2 & 0/95 & 1/00 & 7/85 & 0/95 \\ C_3 & 0/17 & 0/12 & 1/00 & 0/12 \\ C_4 & 0/45 & 1/00 & 7/85 & 1/00 \end{matrix}$	۰/۰۱	۰/۰۱

از آنجا که نرخ سازگاری ماتریس مقایسات زوجی بیان شده توسط خبرگان در هر چهار مورد کمتر از حد آستانه ۰,۱ است، قضاوت‌های بیان شده سازگار فرض می‌شود.

گام ۵. جمع نظرات خبرگان

پس از ارزیابی سازگاری نظرات هر خبره، جمع نظرات خبرگان با استفاده از عملگر میانگین مردد نوع-۲ فازی (رابطه ۱۰)) صورت می‌پذیرد. حاصل این نظرات جمع شده در انتهای ماتریس‌های مقایسات زوجی خبرگان گزارش شده است.

گام ۶. محاسبه اوزان معیارهای تصمیم

برای محاسبه اوزان معیارهای اصلی در ابتدا میانگین هندسی هر سطر ماتریس نظرات
تجمع شده خبرگان محاسبه می‌شود:

$$\tilde{r}_1 = (1/5, 1/7, 2/3, 2/6; 1, 1)(1/5, 1/8, 2/2, 2/5; 0/8, 0/8) \quad (18)$$

$$\tilde{r}_2 = (1/1, 1/2, 1/6, 1/8; 1, 1)(1/1, 1/3, 1/5, 1/7; 0/8, 0/8)$$

$$\tilde{r}_3 = (0/2, 0/3, 0/3, 0/4; 1, 1)(0/2, 0/3, 0/3, 0/4; 0/8, 0/8)$$

$$\tilde{r}_4 = (0/8, 1, 1/4, 1/7; 1, 1)(0/8, 1, 1/3, 1/6; 0/8, 0/8)$$

در ادامه با استفاده از رابطه ۲۲ وزن معیارها به شکل اعداد فازی نوع-۲ بازه‌ای محاسبه
می‌گردد:

$$\widetilde{W}_1 = (0/23, 0/31, 0/53, 0/72; 1, 1)(0/24, 0/33, 0/5, 0/67; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_2 = (0/16, 0/22, 0/37, 0/5; 1, 1)(0/18, 0/24, 0/35, 0/46; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_3 = (0/04, 0/05, 0/08, 0/11; 1, 1)(0/04, 0/05, 0/07, 0/1; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_4 = (0/13, 0/18, 0/33, 0/47; 1, 1)(0/14, 0/19, 0/31, 0/43; 0/8, 0/8)$$

مشابه گام‌های ۱ تا ۶ برای مقایسه معیارهای فرعی سطح ۲ با یکدیگر و نیز مقایسه
عملکرد گزینه‌ها با یکدیگر با توجه به هر معیار صورت پذیرفته است. نتیجه محاسبات
درباره مقایسه معیارهای فرعی با یکدیگر (اوزان محلی زیرمعیارها) به شرح ذیل می‌باشد:

$$\widetilde{W}_{11}^{loc} = (0/31, 0/39, 0/61, 0/78; 1, 1)(0/32, 0/41, 0/58, 0/74; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_{12}^{loc} = (0/32, 0/41, 0/64, 0/82; 1, 1)(0/34, 0/43, 0/61, 0/78; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_{21}^{loc} = (0/05, 0/06, 0/10, 0/14; 1, 1)(0/05, 0/07, 0/10, 0/13; 0/8, 0/8)$$

$$\widetilde{W}_{22}^{loc} = (0/33, 0/45, 0/77, 1/01; 1, 1)(0/35, 0/48, 0/72, 0/95; 0/8, 0/8)$$

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۵۶

$$\widetilde{W}_{23}^{loc} = (0.18, 0.25, 0.44, 0.62; 1, 1)(0.19, 0.26, 0.41, 0.57; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{31}^{loc} = (0.24, 0.33, 0.58, 0.82; 1, 1)(0.25, 0.35, 0.55, 0.76; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{32}^{loc} = (0.09, 0.11, 0.20, 0.30; 1, 1)(0.09, 0.12, 0.19, 0.27; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{33}^{loc} = (0.22, 0.31, 0.54, 0.72; 1, 1)(0.24, 0.33, 0.51, 0.68; 0.8, 0.8)$$

ضرب فازی این اوزان محلی در اوزان معیارهای سطح بالاتر هر یک، اوزان عمومی زیرمعیارها را به دست می‌دهد:

$$\widetilde{W}_{11}^{glo} = (0.07, 0.12, 0.32, 0.56; 1, 1)(0.08, 0.14, 0.29, 0.49; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{12}^{glo} = (0.07, 0.13, 0.34, 0.59; 1, 1)(0.08, 0.14, 0.31, 0.52; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{21}^{glo} = (0.01, 0.01, 0.04, 0.07; 1, 1)(0.01, 0.02, 0.03, 0.06; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{22}^{glo} = (0.05, 0.10, 0.28, 0.50; 1, 1)(0.06, 0.11, 0.25, 0.44; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{23}^{glo} = (0.03, 0.06, 0.16, 0.31; 1, 1)(0.03, 0.06, 0.14, 0.27; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{31}^{glo} = (0.01, 0.02, 0.04, 0.09; 1, 1)(0.01, 0.02, 0.04, 0.07; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{32}^{glo} = (0, 0.01, 0.02, 0.03; 1, 1)(0, 0.01, 0.01, 0.03; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_{33}^{glo} = (0.01, 0.01, 0.04, 0.08; 1, 1)(0.01, 0.02, 0.04, 0.07; 0.8, 0.8)$$

$$\widetilde{W}_4^{glo} = (0.13, 0.18, 0.33, 0.47; 1, 1)(0.14, 0.19, 0.31, 0.43; 0.8, 0.8)$$

گام ۷. محاسبه عملکرد گزینه‌های تصمیم

مشابه گام‌های ۱ تا ۶ در مقایسه عملکرد معیارها درباره هر زیرمعیار انجام شده و با ضرب فازی امتیاز کسب شده در اوزان عمومی براساس رابطه (۱۷) امتیاز عملکرد نهایی هر گزینه تصمیم محاسبه می‌گردد:

با دیفازی کردن مقادیر کسب شده می‌توان رده‌بندی نهایی از مقایسه عملکرد این گزینه‌ها را به دست آورد. بدین ترتیب اولویت گروه‌های فرآیندی مختلف برای اجرای

جدول ۶: رده‌بندی سطح اولویت گروه‌های فرآیندی برای اجرای پروژه‌های بهبود

گزینه	امتیاز نهایی عملکرد
Alt 1	(۰/۰۴, ۰/۰۶, ۰/۱۶, ۰/۲۷; ۱, ۱)(۰/۰۴, ۰/۰۷, ۰/۱۴, ۰/۲۴; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 2	(۰/۰۱, ۰/۰۲, ۰/۰۴, ۰/۰۹; ۱, ۱)(۰/۰۱, ۰/۰۲, ۰/۰۴, ۰/۰۷; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 3	(۰/۰۵, ۰/۰۸, ۰/۱۹, ۰/۳۱; ۱, ۱)(۰/۰۵, ۰/۰۹, ۰/۱۷, ۰/۲۸; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 4	(۰/۰۲, ۰/۰۳, ۰/۰۸, ۰/۱۴; ۱, ۱)(۰/۰۲, ۰/۰۳, ۰/۰۷, ۰/۱۳; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 5	(۰/۰۲, ۰/۰۴, ۰/۱۰, ۰/۱۸; ۱, ۱)(۰/۰۳, ۰/۰۴, ۰/۰۹, ۰/۱۶; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 6	(۰/۰۵, ۰/۰۸, ۰/۱۹, ۰/۳۲; ۱, ۱)(۰/۰۵, ۰/۰۹, ۰/۱۸, ۰/۲۹; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 7	(۰/۰۲, ۰/۰۳, ۰/۰۹, ۰/۱۶; ۱, ۱)(۰/۰۲, ۰/۰۴, ۰/۰۸, ۰/۱۴; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 8	(۰/۰۴, ۰/۰۷, ۰/۱۹, ۰/۳۱; ۱, ۱)(۰/۰۵, ۰/۰۸, ۰/۱۷, ۰/۲۸; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 9	(۰/۰۳, ۰/۰۵, ۰/۱۲, ۰/۲۱; ۱, ۱)(۰/۰۳, ۰/۰۵, ۰/۱۱, ۰/۱۸; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 10	(۰/۰۱, ۰/۰۱, ۰/۰۴, ۰/۰۸; ۱, ۱)(۰/۰۱, ۰/۰۲, ۰/۰۳, ۰/۰۷; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 11	(۰/۰۵, ۰/۰۸, ۰/۱۸, ۰/۲۸; ۱, ۱)(۰/۰۶, ۰/۰۹, ۰/۱۷, ۰/۲۵; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 12	(۰/۰۳, ۰/۰۵, ۰/۱۳, ۰/۲۲; ۱, ۱)(۰/۰۴, ۰/۰۶, ۰/۱۲, ۰/۱۹; ۰/۸, ۰/۸)
Alt 13	(۰/۰۲, ۰/۰۲, ۰/۰۶, ۰/۱۲; ۱, ۱)(۰/۰۲, ۰/۰۳, ۰/۰۶, ۰/۱۰; ۰/۸, ۰/۸)

پروژه‌های بهبود به شرح ذیل می‌باشد:

Alt ۶ > Alt ۳ > Alt ۸ > Alt ۱۱ > Alt ۱ > Alt ۱۲ > Alt ۹ > Alt ۵ > Alt ۷ >
Alt ۴ > Alt ۲ > Alt ۱۰ > Alt ۱۳

همان‌گونه که مشاهده می‌شود براساس اولویت‌بندی صورت پذیرفته بهره‌برداری و نت شبکه توزیع، ایجاد، بهینه‌سازی و توسعه شبکه توزیع، مدیریت منابع مالی و رهبری و مدیریت استراتژیک حوزه‌های دارای اولویت برای اجرای پروژه‌های بهبود در سازمان شناسایی شده‌اند.

۶ بحث و بررسی

رویکرد پیشنهادی در این تحقیق تلاش دارد تا با بهره‌گیری از ترکیبی از مجموعه‌های فازی بازه‌ای نوع-۲ و مردد اقدام به توسعه روش تحلیل سلسله مراتبی و به کارگیری آن در حل یک مساله تصمیم‌گیری گروهی در سازمان نماید. در این بخش به منظور مقایسه رویکرد پیشنهادی با ادبیات تحقیق موجود، مساله تصمیم تشریح شده در این تحقیق مجدداً با

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۵۸

روش تحلیل سلسله مراتبی فازی مردد توسعه داده شده توسط ازتایسی^{۲۳} و همکاران (۲۰۱۹) حل شده است [۳۷]. در رویکرد مورد استفاده در این مقاله که نمونه‌ای از مقالات توسعه روش AHP با مجموعه‌های فازی مردد است، از اعداد فازی نوع ۱- استفاده شده است. با در نظر داشتن مقادیر نظرات خبرگان بیان شده در جدول ۴ درباره مقایسه زوجی معیارهای اصلی و با اعمال عملگر میانگین وزنی مردد، متوسط این نظرات در قالب اعداد فازی نوع ۱- بیان می‌شوند. جدول ۷ ماتریس تصمیم این مقایسات زوجی را نشان می‌دهد. مقادیر دیفازی شده متوسط نظرات هر خبره با استفاده از روش مرکز ثقل محاسبه شده است. شاخص ناسازگاری و نرخ ناسازگاری این نظرات در جدول ۷ گزارش شده است.

جدول ۷: ارزیابی سازگاری قضاوت‌های تصمیم‌گیرندگان در مورد معیارهای اصلی با استفاده از روش ازتایسی و همکاران (۲۰۱۹) [۳۷]

خبره	ماتریس دیفازی شده مقایسه معیارهای اصلی	شاخص ناسازگاری (CI)	نرخ ناسازگاری (CR)
۱	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ \begin{matrix} C_1 \\ C_2 \\ C_3 \\ C_4 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 1 & 7/67 & 8/33 & 2 \\ 0/13 & 1 & 3 & 0/58 \\ 0/12 & 0/45 & 1 & 0/15 \\ 0/58 & 2 & 7 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$	۰/۱۳۹	۰/۱۵۴
۲	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ \begin{matrix} C_1 \\ C_2 \\ C_3 \\ C_4 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 1 & 1 & 6 & 0/45 \\ 1 & 1 & 6 & 0/45 \\ 0/18 & 0/18 & 1 & 0/13 \\ 3 & 3 & 7/67 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$	۰/۱۱۸	۰/۱۳۱
۳	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ \begin{matrix} C_1 \\ C_2 \\ C_3 \\ C_4 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 1 & 0/58 & 5 & 5 \\ 2 & 1 & 5 & 6 \\ 0/22 & 0/22 & 1 & 1 \\ 0/22 & 0/18 & 1 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$	۰/۰۷۱	۰/۰۷۹
۴	$\begin{matrix} & C_1 & C_2 & C_3 & C_4 \\ \begin{matrix} C_1 \\ C_2 \\ C_3 \\ C_4 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 1 & 1 & 6 & 3 \\ 1 & 1 & 8/33 & 1 \\ 0/18 & 0/12 & 1 & 0/12 \\ 0/45 & 1 & 8/33 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$	۰/۱۶۷	۰/۱۸۵

²³ Oztaysi

همان گونه که مشاهده می شود کاربرد اعداد فازی نوع-۲ (نتایج بیان شده در جدول ۵) به دلیل انعطاف پذیری بیشتر در بیان نظرات خبرگان در مقایسه با کاربرد مجموعه های فازی نوع-۱ (نتایج بیان شده در جدول ۷)، بهبود قابل ملاحظه ای در کاهش مقادیر ناسازگاری حاصل مقایسات زوجی ایجاد کرده است. در ادامه کلیه محاسبات بخش قبل مجدداً با کاربرد اعداد فازی نوع-۱ و تجمیع آنها در مجموعه های فازی مردد انجام پذیرفته است. برای مشاهده جزئیات محاسباتی به Oztaysi و همکاران (۲۰۱۹) مراجعه فرمایید [۴۳]. نتایج حاصل در مورد اوزان عمومی معیارها و امتیازات نهایی عملکرد گزینه ها به شرح ذیل می باشد:

$$W_{11}^{lo} = (0.07, 0.12, 0.32, 0.55) \quad Alt_1 = (0.03, 0.05, 0.11, 0.19)$$

$$W_{12}^{lo} = (0.07, 0.13, 0.33, 0.58) \quad Alt_2 = (0.02, 0.02, 0.06, 0.11)$$

$$W_{13}^{lo} = (0.01, 0.01, 0.04, 0.07) \quad Alt_3 = (0.05, 0.08, 0.19, 0.31)$$

$$W_{22}^{lo} = (0.05, 0.10, 0.28, 0.49) \quad Alt_4 = (0.02, 0.03, 0.08, 0.14)$$

$$W_{23}^{lo} = (0.03, 0.05, 0.16, 0.30) \quad Alt_5 = (0.03, 0.06, 0.14, 0.24)$$

$$W_{31}^{lo} = (0.01, 0.02, 0.04, 0.08) \quad Alt_6 = (0.05, 0.08, 0.18, 0.29)$$

$$W_{32}^{lo} = (0, 0.01, 0.01, 0.03) \quad Alt_7 = (0.21, 0.04, 0.10, 0.17)$$

$$W_{33}^{lo} = (0.01, 0.01, 0.04, 0.07) \quad Alt_8 = (0.04, 0.07, 0.18, 0.30)$$

$$W_4^{lo} = (0.14, 0.20, 0.34, 0.46) \quad Alt_9 = (0.2, 0.03, 0.07, 0.13)$$

$$Alt_{10} = (0.02, 0.03, 0.07, 0.14)$$

$$Alt_{11} = (0.06, 0.09, 0.20, 0.31)$$

$$Alt_{12} = (0.03, 0.05, 0.12, 0.21)$$

$$Alt_{13} = (0.01, 0.02, 0.05, 0.10)$$

که اولویت بندی زیر را در مورد فرآیندهای کسب و کار به دست می دهد:

$$Alt_{11} > Alt_3 > Alt_8 > Alt_6 > Alt_5 > Alt_{12} > Alt_1 > Alt_7 > Alt_4 >$$

$$Alt_{10} > Alt_9 > Alt_2 > Alt_{13}$$

توسعه چارچوب تحلیل سلسله مراتبی برای تصمیم‌گیری گروهی در محیط فازی مردد ۲۶۰

همانگونه که مشاهده می‌شود، با کاربرد مجموعه‌های مردد بر اساس اعداد فازی نوع-۱ رتبه‌بندی گزینه‌ها دچار تغییراتی شده است. با این وجود همان‌گونه که مقایسه نتایج حاصل نشان می‌دهد، چهار گزینه اول در این رتبه‌بندی یکسان بوده و تنها ترتیب آنها با درصد‌های کوچکی اختلاف تغییر کرده است. همین امر درباره ۵ گزینه میانی و چهار گزینه انتهایی این رتبه‌بندی نیز صدق می‌کند. بدین ترتیب همچنان گزینه‌های رهبري و مدیریت استراتژیک، ایجاد، بهینه‌سازی و توسعه شبکه برق، مدیریت منابع مالی و بهره‌برداري و نت شبکه توزیع به عنوان اولویت‌های این سازمان در اجرای پروژه‌های بهبود شناسایی می‌گردد.

۷ نتیجه‌گیری و پیشنهادها

مجموعه‌های فازی مردد ابزاری قدرتمند برای مواجهه با ابهام و عدم قطعیت در داده‌های ورودی مدل‌های تصمیم‌گیری است [۱۷]. در این پژوهش از ترکیب مجموعه‌های فازی مردد و اعداد فازی نوع-۲ بازه‌ای، برای اخذ نظرات خبرگان و حفظ پیچیدگی‌ها و ابهام نهفته در قضاوت‌های ایشان طی روش تحلیل سلسله مراتبی گروهی استفاده شده است. رویکرد پیشنهادی در مساله اولویت‌بندی پروژه‌های بهبود در شرکت توزیع برق استان مرکزي به کار گرفته شده است. این رده‌بندی با توجه به محدودیت منابع سازمانی و لزوم هدفمند بودن تلاش‌های بهبود، امری ضروری است. این رویکرد می‌تواند برای حل مسائل تصمیم‌گیری با عدم قطعیت و ابهام در داده‌ها، تصمیمات مردد و تصمیم‌گیری‌های گروهی سازمانی به کار گرفته شود و در عین حال ساختاری انعطاف‌پذیر برای اخذ نظرات نادقیق خبرگان در مورد مسائل مبهم و با پیچیدگی بالا فراهم کند. بدین ترتیب رویکرد پیشنهادی می‌تواند به سادگی در سایر مسائل تصمیم‌گیری با ویژگی‌های مشابه به کار گرفته شود. این در حالیست که در روش‌های معمول تصمیم‌گیری فازی، امکان اخذ نظرات مبهم و چندگانه خبرگان، بدون ساده‌سازی و کاهش محتوای داده آن وجود ندارد. نتایج حاصل از این تحقیق می‌تواند برای مدیران، کارشناسان و فعالان صنعت برق و سایر شرکت‌های توزیع برق استانی که اغلب ساختار سازمانی و فرآیندهای کسب و کار مشابه دارند، مورد استفاده قرار گیرد. یکی از زمینه‌های پیشنهادی برای تحقیقات آتی، به کارگیری رویکرد پیشنهادی در سایر مسائل تصمیم‌گیری گروهی و مردد با ساختار داده نادقیق و همچنین

ترکیب آن با سایر روش‌های تصمیم‌گیری چند معیاره می‌باشد.

مراجع

- [۱] اسلامی، ا. نظریه مجموعه‌های فازی و تعمیم‌های آن. سیستم‌های فازی و کاربردها، ۱، ۲۲-۱، ۱.
- [۲] نهاوندي، ن. و نوروزي، ا. (۱۳۹۰). ارزیابی پیمانکاران با کمک روش‌های چند معیاره فازی دارای روابط مستقل و وابسته (مطالعه موردی: پیمانکاران راهبري شرکت قطارهای مسافري رجا)، پژوهشنامه حمل و نقل، ۸(۳)، ۳۰۳-۳۱۲.
- [3] Acar, C., Beskese, A., & Temur, G. T. (2018). Sustainability analysis of different hydrogen production options using hesitant fuzzy AHP. *International Journal of Hydrogen Energy*, 43(39), 18059-18076.
- [4] Adar, T., & Kilic Delice, E. (2019). An integrated MC-HFLTS & MAIRCA method and application in cargo distribution companies. *International Journal of Supply and Operations Management*, 6(3), 276-281.
- [5] APQC. (2019). Process Classification Framework (PCF)-Energy and Utility Utilities - PDF Version 7.2.1. Retrieved Feb 20, 2022, from <https://www.apqc.org/resource-library/free-content/nojs?nid=443798>
- [6] Bagni, G., Godinho Filho, M., Thürer, M., & Stevenson, M. (2021). Systematic review and discussion of production control systems that emerged between 1999 and 2018. *Production Planning & Control*, 32(7), 511-525.
- [7] Beskese, A., Camci, A., Temur, G. T., & Erturk, E. (2020). Wind turbine evaluation using the hesitant fuzzy AHP-TOPSIS method with a case in Turkey. *Journal of Intelligent & Fuzzy Systems*, 38(1), 997-1011.

- [8] Bowen, D. E., & Youngdahl, W. E. (1998). "Lean" service: in defense of a production-line approach. *International journal of service industry management*.
- [9] Büyüközkan G, Güler M. (2020) Analysis of companies' digital maturity by hesitant fuzzy linguistic MCDM methods. *J Intell Fuzzy Syst*, 38(1):1119–32.
- [10] Büyüközkan G, Karabulut Y, Mukul E. (2018) A novel renewable energy selection model for United Nations' sustainable development goals. *Energy*, 165, 290–302.
- [11] Büyüközkan, G., Mukul, E., & Kongar, E. (2021). Health tourism strategy selection via SWOT analysis and integrated hesitant fuzzy linguistic AHP-MABAC approach. *Socio-Economic Planning Sciences*, 74, 100929.
- [12] Candan, G. (2020). Efficiency and performance analysis of economics research using hesitant fuzzy AHP and OCRA methods. *Scientometrics*, 124(3), 2645-2659.
- [13] Celik, E., & Akyuz, E. (2018). An interval type-2 fuzzy AHP and TOPSIS methods for decision-making problems in maritime transportation engineering: the case of ship loader. *Ocean Engineering*, 155, 371-381.
- [14] Çetinkaya, C., Özkan, B., Özceylan, E., & Haffar, S. (2022). An eco-friendly evaluation for locating wheat processing plants: an integrated approach based on interval type-2 fuzzy AHP and COPRAS. *Soft Computing*, 26(9), 4081-4102.
- [15] Durand, M., & Truck, I. (2018). A new proposal to deal with hesitant linguistic expressions on preference assessments. *Information Fusion*, 41, 176-181.
- [16] Ecer, F. (2020). Multi-criteria decision making for green supplier selection using interval type-2 fuzzy AHP: a case study of a home appliance manufacturer. *Operational Research*, 1-35.

- [17] Eslami, S. (2018). Fuzzy set theory and its generalizations. *Fuzzy Systems and its Applications*, 1(1), 1-22. doi: 20.1001.1.27174409.1397.1.1.1.2=DOR
- [18] González-Varona, J. M., López-Paredes, A., Poza, D., & Acebes, F. (2021). Building and development of an organizational competence for digital transformation in SMEs. *Journal of Industrial Engineering and Management*, 14(1), 15-24.
- [19] Havle, C. A., & Kılıç, B. (2019). A hybrid approach based on the fuzzy AHP and HFACS framework for identifying and analyzing gross navigation errors during transatlantic flights. *Journal of Air Transport Management*, 76, 21-30.
- [20] Henrique, D. B., Filho, M. G., Marodin, G., Jabbour, A. B. L. D. S., & Chiappetta Jabbour, C. J. (2021). A framework to assess sustaining continuous improvement in lean healthcare. *International Journal of Production Research*, 59(10), 2885-2904.
- [21] Hu, J., Xiao, K., Chen, X., & Liu, Y. Interval type-2 hesitant fuzzy set and its application in multi-criteria decision making, *Computers & Industrial Engineering*, 87(2015), 91-103. <https://doi.org/10.1016/j.cie.2015.04.031>.
- [22] Kahraman, C., Onar, S. Ç., & Öztayşi, B. (2018). B2C marketplace prioritization using hesitant fuzzy linguistic AHP. *International Journal of Fuzzy Systems*, 20(7), 2202-2215.
- [23] Kahraman, C., Öztayşi, B., Sarı, İ. U., & Turanoğlu, E. (2014). Fuzzy analytic hierarchy process with interval type-2 fuzzy sets. *Knowledge-Based Systems*, 59, 48-57.
- [24] Karimi, M., Tahayori, H., Tirdad, K., & Sadeghian, A. (2022). A perceptual computer for hierarchical portfolio selection based on interval type-2 fuzzy sets. *Granular Computing*, 1-21.

- [25] Kayapinar Kaya, S., & Aycin, E. (2021). An integrated interval type 2 fuzzy AHP and COPRAS-G methodologies for supplier selection in the era of Industry 4.0. *Neural Computing and Applications*, 33(16), 10515-10535.
- [26] Khan, S. A., Kaviani, M. A., Galli, B. J., & Ishtiaq, P. (2019). Application of continuous improvement techniques to improve organization performance: A case study. *International Journal of Lean Six Sigma*.
- [27] Kutlu Gundogdu, F., & Kahraman, C. (2019). Extension of WASPAS with spherical fuzzy sets. *Informatica*, 30(2), 269-292.
- [28] Li, W., Yu, S., Pei, H., Zhao, C., & Tian, B. (2017). A hybrid approach based on fuzzy AHP and 2-tuple fuzzy linguistic method for evaluation in-flight service quality. *Journal of Air Transport Management*, 60, 49-64.
- [29] Mendel, J.M. John, R.I. & Liu, F.L. Interval type-2 fuzzy logical systems made simple, *IEEE Transactions on Fuzzy Systems*, 14(6) (2006), 808–821. <https://doi.org/10.1109/tfuzz.2006.879986>
- [30] Mendel, J.M., & Liu, F. (2007). Super-exponential convergence of the Karnik–Mendel algorithms for computing the centroid of an interval type-2 fuzzy set. *IEEE Transactions on Fuzzy Systems*, 15(2), 309-320.
- [31] Mi X, Wu X, Tang M, Liao H, Al-Barakati A, Altalhi AH, et al. (2019) Hesitant fuzzy linguistic analytic hierarchical process with prioritization, consistency checking, and inconsistency repairing. *IEEE Access*, 7:44135–49.
- [32] Nahavandi, N. and Norouzi, A. (2011) 'Contractor Analysis Via Fuzzy Madm Techniques With Independent And Interdependent Relationships', *JOURNAL OF TRANSPORTATION RESEARCH*, 8(3), 303 - 321.

- [33] Nguyen, J., Montserrat-Adell, J., Agell, N., Sánchez, M., & Ruiz, F. J. (2020). Fusing hotel ratings and reviews with hesitant terms and consensus measures. *Neural Computing and Applications*, 32(19), 15301-15311.
- [34] Norouzi, A. and Hajiagha, H.R. (2021). An interval type-2 hesitant fuzzy best-worst method. *Journal of Intelligent & Fuzzy Systems*, 40(6), 11625-11652.
- [35] Norouzi, A., & Namin, H. G. (2019). A hybrid fuzzy TOPSIS–best worst method for risk prioritization in megaprojects. *Civil Engineering Journal*, 5(6), 1257-1272.
- [36] Ohta R, Salomon VA, Silva MB. (2020) Classical, fuzzy, hesitant fuzzy and intuitionistic fuzzy analytic hierarchy processes applied to industrial maintenance management. *J Intell Fuzzy Syst*, 38(1):601–8.
- [37] Oztaysi, B., Dogan, O., & Gul, H. (2019). Selection of Gamification Elements for Demand Side Energy Management: An Application Using Hesitant Fuzzy AHP. In *R&D Management in the Knowledge Era* (pp. 299-322). Springer, Cham.
- [38] Page, S. (2015). The power of business process improvement: 10 simple steps to increase effectiveness, efficiency, and adaptability. Amacom.
- [39] Pambreni, Y., Khatibi, A., Azam, S., & Tham, J. J. M. S. L. (2019). The influence of total quality management toward organization performance. *Management Science Letters*, 9(9), 1397-1406.
- [40] Rodríguez, R. M., Liu, H., & Martínez, L. (2014). A fuzzy representation for the semantics of hesitant fuzzy linguistic term sets. In *Foundations of Intelligent Systems* (pp. 745-757). Springer, Berlin, Heidelberg.
- [41] Saaty TL. The analytic hierarchy process. New York: McGraw-Hill; 1980.

- [42] Salentijn, W., Beijer, S., & Antony, J. (2021). Exploring the dark side of Lean: a systematic review of the lean factors that influence social outcomes. *The TQM Journal*.
- [43] Sahu, K., Alzahrani, F. A., Srivastava, R. K., & Kumar, R. (2020). Hesitant fuzzy sets based symmetrical model of decision-making for estimating the durability of Web application. *Symmetry*, 12(11), 1770.
- [44] Sari, I. U., & TÜYSÜZ, N. (2022). COVID-19 Risk Assessment of Occupations Using Interval Type 2 Fuzzy Z-AHP & Topsis Methodology. *Journal of Multiple-Valued Logic & Soft Computing*, 38.
- [45] Torra, V. (2010) Hesitant fuzzy sets, *International Journal of Intelligent Systems*, 25, 529-539, <https://doi.org/10.1002/int.20418>
- [46] Van Looy, A. (2021). How the COVID-19 pandemic can stimulate more radical business process improvements: Using the metaphor of a tree. *Knowledge and Process Management*, 28(2), 107-116.
- [47] Vom Brocke, J., Mendling, J., & Rosemann, M. (2021). Planning and Scoping Business Process Management with the BPM Billboard1. *Business Process Management Cases Vol. 2: Digital Transformation-Strategy, Processes and Execution*, 3.
- [48] Womack, J. P. Jones, D. T. Roos, D. (1991). *The machine that changed the world: The story of lean production*. Harper Collins.
- [49] Yildiz, A., Ayyildiz, E., Taskin Gumus, A., & Ozkan, C. (2021). A framework to prioritize the public expectations from water treatment plants based on trapezoidal type-2 Fuzzy Ahp method. *Environmental Management*, 67(3), 439-448.
- [50] Zadeh, L. A. (1975). The concept of a linguistic variable and its application to approximate reasoning-1, *Information Sciences*, 8, 199-249.

- [51] Zhenzhen, M. A., Kumaraswamy, P. O. N. N. A. M. B. A. L. A. M., Jianjun, Z. H. U., & Shitao, Z. H. A. N. G. (2018). Dynamic hesitant fuzzy linguistic group decision-making from a reliability perspective. *Journal of Systems Engineering and Electronics*, 29(5), 1009-1021.